

Kooskõlastustabel „Eesti seisukohad ettepaneku kohta: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus äritehingutes esinevate hilinenud maksete tõkestamise kohta (COM/2023/533 final/2)“

1. Majandus- ja Kommunikatsiooni-ministeerium (MKM)	Justiitsministeeriumi märge
<p>1.1. MKM-ile jääb ebaselgeks jääb määruse valik vahendina. MKM-i hinnangul on eelnõus küll välja toodud määruse mitu eelist, kuid reaalselt vajadust sellest ei selgu.</p>	<p>Arvestatud. Vt seisukoht p 4.1.</p>
<p>1.2. Määruse artikkel 3 piirab ettevõtjate vaheliste tehingute maksetähtaega 30 päevaga (alates arve või samaväärse maksetaotluse võlgniku kätte jõudmise kuupäevast) tänase 60 päeva asemel. Lisaks kaob võimalus leppida kokku pikemas tähtajas (täna on see võimalik tingimusel, et selline pikendamine ei ole võlausaldaja suhtes ebaõiglane). MKM on muudatusele vastu ja leiab, et säilima peaks tänane regulatsioon (sama tähtaeg ning ettevõtjatele võimalus vajadusel pikemas tähtajas kokku leppida tingimusel, et pikem tähtaeg ei ole võlausaldaja suhtes äärmiselt ebaõiglane).</p>	<p>Arvestatud. Vt seisukoht p 4.2.1.</p>
<p>1.3. MKM-i hinnangul tuleks vältida ülereguleerimist, senisest suuremat, detailsemat ettevõtjate vahelistesse suhetesse sekkumist. Lühemate tähtaegade kehtestamine ei lahenda tegelikult hilinenud maksete probleemi ja praktikas on väga keeruline kontrollida, kas tähtaja reeglitest peetakse kinni.</p>	<p>Arvestatud. Vt seisukoht p-d 4.1, 4.2.1, 4.4.</p>
<p>1.4. MKM leiab, et samuti on ilmne, et leidub neid nõrgemal positsioonil olevaid ettevõtteid, kes ka edaspidi nõustuvad pikemate tähtaegadega, et mitte kaotada olulist (nii-öelda tulusat ja potentsiaalselt pikaajalist) klienti. Praktikas võib esineda ka muid olukordi, kus ettevõtjad vajavad pikemat maksetähtaega, kasvõi näiteks juhul, kui ettevõtjad soovivad pakkuda oma klientidele maksetähtpäeva edasilükkamise võimalust.</p>	<p>Arvestatud. Vt seisukoht p 4.2.1.</p>
<p>1.5. MKM peab oluliseks välja tuua, et kuigi läbirääkimiste positsioon ei ole alati võrdne, ei ole siinkohal nõrgema poole puhul tegemist tarbijale sarnase isikuga, kes vajaks niivõrd tugevat riigipoolset kaitset või sekkumist. Ühtlasi võib ka väikese- ja keskmise suurusega ettevõtte tegelikult sõltuvalt tehingust olla kord nõrgemal, kord tugevamal positsioonil.</p>	<p>Arvestatud. Vt seletuskiri p 3.2.2 ja seisukoht p 4.2.1.</p>

<p>1.6. MKM ei toeta sarnastel põhjustel ka artiklis 3 ette nähtud kontrolli- või heakskiitmisemenetluse piiramist 30 päevaga ilma eranditeta/teisiti kokkuleppimise võimaluseta. MKM hinnangul on mõneti vastuvõetav heakskiitmis- või kontrollimenetluse maksimaalse kestuse piiramine (art 3 lg 3), kuid sellele peaks siiski säilima ka pikema tähtaja sätestamise võimalus arvestades lepingu või kauba eripära. Samas on ebamõistlik piirata (või sisuliselt keelata) pooltel kokku leppida, et selline kauba heakskiitmine või kontrollimine üldse tehakse.</p>	<p>Arvestatud. Vt seisukoht p 4.2.2.</p>
<p>1.7. Artikli 5 lõikest 2 tuleks välja jätta sõna automaatselt, kuivõrd ei ole selge, mida on selle mõiste all mõeldud ja see võib praktikas palju segadust tekitada. Ei ole selge, kas viivise maksmine peab toimuma näiteks mingeid tehnilisi vahendeid kasutades automaatselt või oli mõte rõhutada, et maksta tuleb ilma eraldi nõude või meeldetuletuse esitamisetähtaajaga. Viimasel juhul piisab sättes kasutatud lauseosast: „ilma et võlausaldaja peaks saatma meeldetuletust“.</p>	<p>Teadmiseks võetud, vt ka seisukoht p 4.2.3.</p> <p>Selgitame, et kuna Eesti ei toeta määruse valikut õigusakti vormina, siis ei pea me hetkel vajalikuks seisukohtades sätte sõnastuse osas muudatusettepaneku tegemist.</p> <p>Oleme edastanud märkuse määruse ettepaneku läbirääkimise protsessis Euroopa Liidu nõukogu eesistujale.</p>
<p>1.8. MKM ei saa toetada artikli 5 lõiget 3, mille kohaselt vastupidiselt kehtivale direktiivile ei saa loobuda oma õigusest nõuda viivist hilinenud maksete eest. Tegemist on jällegi liigse sekkumisega ettevõtjate vahelistesse suhetesse ning ei võimalda loobuda viivisest ka näiteks kompromissi korras osaliselt (st vähendada viivisesummat).</p>	<p>Arvestatud. Vt seisukoht p 4.2.3.</p>
<p>1.9. MKM peab ebamõistlikuks artikli 5 lõikes 4 toodud piirangut, et pooled ei tohi omavahelises lepingus kokku leppida, millal (mis kuupäeval) tuleb saata arve. Arusaamatuks jääb sätte eesmärk. Arve saamise aeg võib ettevõtja jaoks oluline olla, sealjuures näiteks perioodiliste maksete puhul.</p>	<p>Teadmiseks võetud.</p> <p>Märgime, et sarnase piirangu sätestab VÕS § 82¹ lõige 1¹, mille järgi siis, kui võlgnik on RHS § 5 lõikes 2 nimetatud isik, ei tohi kokku leppida tähtajas, mille möödumisel loetakse, et võlgnik on arve kätte saanud.</p> <p>Selgitame, et kuna Eesti ei toeta määruse valikut õigusakti vormina, siis ei pea me hetkel vajalikuks seisukohtadesse esitatud märkuse lisamist.</p> <p>Vajadusel edastame märkuse määruse ettepaneku läbirääkimise protsessis Euroopa Liidu nõukogu eesistujale.</p>
<p>1.10. Artikkel 5 lõige 5 sätestab, et võlgnik esitab võlausaldajale kogu asjakohase teabe, millega tagatakse, et võlausaldaja arve või samaväärne maksetaotlus võetakse vastu ja võlgnik menetleb</p>	<p>Teadmiseks võetud.</p> <p>Selgitame, et kuna Eesti ei toeta määruse valikut õigusakti vormina,</p>

<p>seda kohe pärast kättesaamist. Jäeb arusaamatuks, mida on peetud silmas selle all, et võlgnik peab arvet kohe menetlema. Arvel on maksetähtaeg ning vajalikud summad tuleb tasuda kindlaks ajaks kindlale isikule. Täiendav nõue arvet kuidagi menetleda/arvega tegeleda on üleliigne. Õigus-selguse tagamise ja ülereguleerimise vältimise huvides tuleks see nõue välja jätta.</p>	<p>siis ei pea me hetkel vajalikuks seisukohtadesse tagasisides esitatud märkuse lisamist.</p> <p>Oleme edastanud märkuse määruse ettepaneku läbirääkimise protsessis Euroopa Liidu nõukogu eesistujale.</p>
<p>1.11. Artikli 5 ja 6 puhul jääb ka arusaamatuks, kas ettevõtjatele säilib võimalus leppida kokku kõrgemas viivisemääras.</p>	<p>Teadmiseks võetud.</p> <p>Vt ka seisukoht p 4.2.3, kus oleme märkinud, et määruse ettepanek ja komisjoni tehtud mõjuanalüüs võimaldavad jõuda järeldusele, et lepingupooltel oleks keelatud kokku leppida kõrgemas viivisemääras.</p>
<p>1.12. Art 8 lõike 1 puhul tekitab samuti küsimus sõna „automaatselt“ kasutus, kuivõrd lõige 2 ütleb, et meeldetuletust ei ole vaja.</p>	<p>Teadmiseks võetud, vt ka seisukoht p 4.2.3.</p> <p>Selgitame, et kuna Eesti ei toeta määruse valikut õigusakti vormina, siis ei pea me hetkel vajalikuks seisukohtadesse esitatud märkuse lisamist või sätte sõnastuses muudatusettepaneku tegemist.</p> <p>Vajadusel edastame märkuse määruse ettepaneku läbirääkimise protsessis Euroopa Liidu nõukogu eesistujale.</p>
<p>1.13. MKM ei pea mõistlikuks sätestada, et võlgade sissenõudmiskulude nõudmise õigusest ei saa loobuda (art 8 lõige 3), sh loeme välja, et ei saa ka nt pärast võla tekkimist osaliselt kompromissi korras vähendada.</p>	<p>Arvestatud. Vt seisukoht p 4.2.3.</p>
<p>1.14. MKM hinnangul oleks vaja selgust, mida tähendab artikli 9 kohane kehtetus ja millised on õiguslikud tagajärjed (sh määruse jõustumissätete valguses). Kas on mõeldud, et sellised tingimused on algusest peale tühised? Sätte sõnastus on meie hinnangul ebaloogiline, näiteks ei ole selge, mida tähendab, et arve saatmisega tahtlik viivitamine või selle takistamine on kehtetu.</p>	<p>Teadmiseks võetud.</p> <p>Selgitame, et kuna Eesti ei toeta määruse valikut õigusakti vormina, siis ei pea me hetkel vajalikuks seisukohtadesse tagasisides esitatud märkuse lisamist.</p> <p>Vajadusel edastame märkuse määruse ettepaneku läbirääkimise protsessis Euroopa Liidu nõukogu eesistujale.</p>
<p>1.15. MKM ei näe vajadust riikliku vahendusmenetluse süsteemi loomiseks, et lahendada äri-tehingutega seotud maksevaidlused (art 14, 15, 16), kuna täna on ettevõtjatel olemas võimalused kaebusi esitada ning juba tekkinud vaidluse korral seda kohtus (ja vahekohtus) lahendada. Lepingute</p>	<p>Arvestatud. Vt seisukoht p 4.4.</p>

<p>sõlmimine on ettevõtete jaoks vabatahtlik, mis tähendab, et kui ebasobivate lepingutingimuste korral on võimalik lepingut mitte sõlmida.</p>	
<p>1.16. MKM peab oluliseks vähemalt töögruppide tasandil välja selgitada, mida mõeldakse artiklis 16 toodud kohustuse all, et liikmesriigid peavad edendama alternatiivsete vaidluste lahendamise mehhanismide tulemuslikku ja sõltumatut vabatahtlikku kasutamist, et lahendada võlausaldajate ja võlgnike vahelised vaidlused. Peame oluliseks, et see ei tähendaks riigi kohustust luua ettevõtjate vaheliste vaidluste lahendamise jaoks kohtuväline vaidluste lahendamise organ. See võiks jääda võimaluseks, kuid mitte kohustuseks, kuivõrd tegelikkuses ei näe vajadust sellise organi järele.</p>	<p>Teadmiseks võetud.</p> <p>Selgitame, et Eesti kehtivas õiguses reguleerib lepitusmenetluse läbi viimist lepitusseadus (LepS), millega võeti üle Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2008/52/EÜ vahendusmenetluse teatavate aspektide kohta tsiviil- ja kaubandus- asjades. Lepitusseaduse järgi reguleerib seadus lepitusmenetlust tsiviil- asjades (st kui vaidlus tuleneb eraõigussuhtest ning on lahendatav maakohtus) (vt LepS § 1 lg-d 1, 3).</p>
<p>2. Rahandusministeerium (RAM)</p>	<p>Justiitsministeeriumi märke</p>
<p>2.1. RAM hinnangul on Eesti Kaupmeeste Liidu (30.11 kirjaga) tõstatatud probleemkohad on teatud ulatuses õigustatud ja neid võiks Eesti Vabariigi Valitsuse positsioonides vähemalt mingil määral adresseerida.</p>	<p>Teadmiseks võetud.</p>
<p>2.2. Üheselt ei ole selge määruse eelnõu artikli 17(2) sõnastus – mida peetakse täpsemalt silmas „<i>credit management tools</i>“ ja „<i>financial literacy</i>“ all. Ehk mis on täpsemalt liikmesriigi kohustused selles osas ja mida konkreetselt n-õ õpetama tuleks hakata?</p>	<p>Teadmiseks võetud.</p> <p>Selgitame, et kuna Eesti ei toeta määruse valikut õigusakti vormina, siis ei pea me vajalikuks seisukohtadesse tagasisides esitatud märkuse lisamist.</p> <p>Vajadusel edastame märkuse määruse ettepaneku läbirääkimise protsessis Euroopa Liidu nõukogu eesistujale.</p>
<p>2.3. RAM-i hinnangul ei selgu ka määruse eelnõus ette nähtud nn täitmis-, sunni- ja karistusmeetmete rakendamise eesmärk (eelkõige artikkel 13(1) ja artikkel 14(2)). RAM-i hinnangul tekib laiemalt küsimus, et miks on üldse vaja sellise nn <i>enforcement</i> süsteemi ettenägemist äriühingute vaheliste suhete reguleerimiseks?</p>	<p>Arvestatud. Vt seisukoht p 4.4.</p>
<p>3. Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (EKTK)</p>	<p>Justiitsministeeriumi märke</p>
<p>3.1. Kokkuvõttes, EKTK ei toeta Euroopa Komisjoni määruse ettepanekut, millega Euroopa Komisjon soovib võidelda hilinenud maksete vastu. EKTK hinnangul Euroopa Komisjon ei peaks sekkuma nii detailselt ettevõtete vahelistesse suhetesse ning seega ei ole eeltoodud muudatused</p>	<p>Arvestatud. Vt seletuskiri p 1.6.2 ja seisukohtade p-d 4.1, 4.2.1-4.2.3, 4.4.</p>

<p>vajalikud. EKTK rõhutab, et praeguseid probleeme ei ole võimalik lahendada ei järelevalve tõhustamise ega ka kavandatud muudatuste teel. EKTK hinnangul võib ettevõtjate ja ettevõtja ja riigi vaheliste suhete liiga üksikasjalik reguleerimine endaga kaasa tuua ülereguleerimise, mis ei ole antud kontekstis vajalik.</p>	
<p>3.2. EKTK ei toeta määruse ettepaneku art 3 muudatust ja leiab, et määruse ettepanekus peaks olema jätkuvalt maksimaalne maksetähtaeg 60 kalendripäeva ning lepingupooltel võiks olla võimalus kokku leppida ka pikemas ajas tingimusel, et selline pikendamine ei ole võlausaldaja suhtes ebaõiglane. EKTK toetab määruse ettepanekut üksnes osas, kus 30 kalendripäeva maksetähtaeg kehtestatakse ettevõtja- riigi vahelistele tehingutele, kus riik on võlgnikuks.</p>	<p>Arvestatud. Vt seisukoht p 4.2.1.</p>
<p>3.3. Üldiselt leiab EKTK, et määruse ettepanekuga ei lahendata võlgnikega seotud probleeme, sest võlad on tingitud sageli muudest asjadest.</p>	<p>Arvestatud. Vt seisukoht p 4.2.1.</p>
<p>3.3.1. EKTK ei poolda maksetähtaegade lühendamist, sest sellega sekkutakse liiga palju ettevõtjate omavahelistesse suhetesse, rikkudes lepinguvabaduse põhimõtet ja seades ohtu ärisuhted. Lepinguvabaduse ja lepingupoolte käitumise mõttes ei tohiks Euroopa Liit ega riik liigselt sekkuda vabaturumajandusse. Vabaturumajandus on üks EL olulisemaid põhimõtteid. Lepingupooltel peaks olema võimalus ja õigus kokku leppida mõlemale poolele sobivates tingimustes ning pooled peaksid olema võimelised vastutama lepingus kokkulepitu täitmise eest.</p>	<p>Arvestatud. Vt seletuskiri p 1.6.2 ja seisukoht p-d 4.2.1-4.2.3.</p>
<p>3.3.2. Euroopa Komisjoni määruse ettepanek võib tingida olukorra, kus suuremad tellimused jagatakse mitmeks väiksemaks ehk ettevõtjad hakkavad maksimisega n-ö jupitama, mis muudab tehingu oluliseks kulukamaks, kuna ettevõtja peab rohkem maksuma ning see võib panna ta majanduslikkus mõttes kehvemasse seisu võrreldes kolmanda riigi ettevõtetega, kellele eeltoodud määruse ettepanek ei kohaldu. Ühtlasi see võib vähendada ettevõtte konkurentsivõimet turul, mis ei tohiks olla EL määruse ettepaneku eesmärk. Määruse ettepaneku eesmärk peaks olema ettevõtluse toetamine.</p>	<p>Arvestatud. Vt seletuskiri p-d 1.6.1, 1.6.2, 3.2.2 ja seisukoht p 4.2.1.</p>
<p>3.3.3. Kui lepingupooltel on vabadus leppida kokku pikemas maksetähtajas, siis võib lepingust tulla muid</p>	<p>Arvestatud. Vt seletuskiri p 3.2.2 ja seisukoht p 4.2.1</p>

<p>soodustusi teisele lepingupoolele, kes nõustus pikema maksetähtajaga kui 30 päeva. Näiteks võib pikem maksetähtaeg võimaldada ettevõtjal saada kaubahinna osas soodustust või soodsamaid tingimusi tehingu osas ja see on tellijale kasulik ja tema majanduslikku seisundit soodustav.</p>	
<p>3.3.4. EKTK hinnangul kaasneb muudatustega kindlasti negatiivne mõju ettevõtetele, kes müüvad aeglaselt ringlevaid kaupu (nagu elektroonika, rõivad, ehituskaubad, luksuskaubad jt). Pikemad maksetähtajad võimaldavad suuremat paindlikkust ja valikuvõimalusi nii ettevõtjatele maksetingimuste osas kui ka tarbijatele hinna osas. Ühtlasi pikemate maksetähtaegade kaudu saavad ettevõtjad pakkuda laiemat valikut kaupa ning nad ei pea keskenduma üksnes paremini müüvale kaubale, mis väiketootja kaubad ja erinevad nišitooted tahaplaanile võivad jätta ja tarbijate valikut kitsendavad. Üldiselt kauba tellimisest kuni selle realiseerimiseni kulub palju aega ning on tavaline praktika, kui lepingupooled on leppinud kokku pikemates maksetähtaegades, mis aitavad teha oste ette pikemaks perioodiks, loovad tootjatele kindluse tellimuste mahus ning aitavad hoida suuri toote mahtusid tarneahelates. Seega eeltoodud muudatused ei mõjutaks ärisuhteid ega turu dünaamikat positiivselt, eriti ajal kui krediidi kättesaadavus ettevõtetele on konservatiivsema rahapoliitika tõttu vähenenud ning intressimäärad on kõrgel tasemel.</p>	<p>Arvestatud. Vt seletuskiri p 3.2.2.</p>
<p>3.3.5. Määrusega kehtestatud maksetähtaegade kontrollimine on keeruline ja võimatu on tagada, et nendest tähtaegadest peetakse kinni. Tehinguid tehakse palju ja paljude tehingute puhul tekiks maksega hilinemine ning liikmesriikide täitevasutused ei suudaks neid lihtsalt hallata, sest järelevalveasutusele ei ole teada, kas maksetega on hilinetud või mitte. Üldjuhul võlausaldaja peab sellest järelevalveasutusele teada andma ja alles siis saab järelevalveasutus haldusmenetlusega alustada. Paraku praktikas on nii, et kui üks lepingupool on nõrgemas positsioonis kui teine, siis ei taheta järelevalveasutuse poole pöörduda ja soovitakse lepingu vanaviisi täita, sest vastasel korral võib neil koostöö oma lepingupartneriga lõppeda. Lühem maksetähtaeg ei leevenda seda probleemi.</p>	<p>Arvestatud. Vt seisukoht p 4.4.</p>
<p>3.4. EKTK ei toeta määruse ettepaneku artiklis 5 kavandatud muudatust, kuna sellega piiratakse samuti lepinguvabaduse põhimõtet, mis on</p>	<p>Arvestatud. Vt seletuskiri p-d 1.6.2, 3.2.2 ja seisukoht p 4.2.3.</p>

<p>üldtunnustatud põhimõtte terves Euroopa Liidus. Lepinguvabaduse põhimõtte kohaselt võivad valida isikud, kellega nad astuvad võlasuhtesse, mis tingimustel astutakse võlasuhtesse ja kas üldse astutakse võlasuhtesse. Seega eeltoodud muudatus piirab lepinguvabaduse põhimõtet ettevõtjate ja ettevõtte ja riigi vahelistes suhetes. Lisaks kaasneb muudatusega EKTK hinnangul ülereguleerimine. Täiendavalt ei võimalda täielikult säte või osaliselt loobuda viivisenõudest näiteks kompromissi korras. See on ettevõtjate vahel tavaline praktika, kus viivissummade osas leitakse kompromisse, mis mõlemaid lepingupooli rahuldab. EKTK hinnangul peaks ettevõtjatele selles osas jääma/säilima vaba tahe. Eeltoodud muudatused võivad tekitada ka raamatupidamislikke probleeme ning vastav tarkvara võib vajada kohandamist. Probleemaatiliseks võib osutada ka kuupäeva ajaline määratlus, kuna pangaulekannete aeg võib varieeruda. Näiteks kui ülekanne tehakse ühest pangast teise, siis raha laekumine ühelt kontolt teisele võib võtta aega kuni ööpäeva mõningatel juhtudel isegi kauem.</p>	
<p>3.5. Samuti tõstatisid EKTK liikmed küsimuse, mis saab olukorras kui kauba kvaliteet on halb või esinevad muud pretensioonid ning sellel põhjusel otsustatakse arve jätta maksmata või makstakse tähtajast hiljem. Komisjoni määruse ettepanekuga tutvudes ei olnud võimalik leida vastuseid nendele küsimustele.</p>	<p>Arvestatud. Vt seisukoht p 4.1.</p>
<p>3.6. EKTK ei toeta määruse ettepaneku artikkel 8 muudatust, kuna Euroopa Liit sekkub liiga intensiivselt ettevõtjate vahelistesse suhetesse. EKTK liikmed leidsid, et selles osas peaks säilima paindlikkus, kus võlausaldajal on õigus otsustada, kas ja millal ta nõuab sissenõudmiskulusid võlgnikult. Näiteks sellistel juhtudel tuleks arvestada võlausaldaja ja võlgniku varasemast käitumispraktikat, mis neil on ajajooksul välja kujunenud.</p>	<p>Arvestatud. Vt seisukoht p 4.2.3.</p>
<p>3.7. EKTK märgib, et võlgnik ei pruugi alati halvas usus käituda võlausaldaja suhtes, kui ta maksmisega viivitab või hilineb. See võib olla tingitud ettevõtte makseraskustest, mis võib olla omakorda mõjutatud ühiskonnas toimuvast (Covid, geopoliitiline olukord jt).</p>	<p>Arvestatud. Vt seisukoht p 4.2.1. Selgitame, et oleme esitatud märkust võtnud ka üldiselt arvesse seisukohtade koostamisel – oleme leidnud, et hilinevad makseid võivad põhjustada eri tegurid.</p>
<p>3.8. EKTK liikmed leidsid, et suurte tehingute puhul on 50 eurot väga marginaalne summa ning see ei täida oma eesmärki, milleks on vältida maksetega</p>	<p>Teadmiseks võetud. Selgitame, et kuna Eesti ei toeta määruse valikut õigusakti vormina,</p>

<p>hilinemist. Samas mõnel juhul võib tehingu hind olla oluliselt väiksem kui 50 eurot ja sellisel juhul on see summa jällegi liiga suur. Seega tegemist oleks ülereguleerimisega ning seda ei ole vaja.</p>	<p>siis ei pea me vajalikuks seisukohtadesse tagasisides esitatud märkuse lisamist.</p> <p>Vajadusel edastame märkuse määruse ettepaneku läbirääkimise protsessis Euroopa Liidu nõukogu eesistujale.</p>
<p>3.9. EKTK ei toeta määruse ettepaneku artiklites 13 ja 14 sätestatud täitevasutuste loomist. Üldreeglina on lepingute sõlmimine ettevõtete jaoks vabatahtlik, mis tähendab, et vastuvõetamatute lepingutingimuste korral ei pea teine pool lepingut sõlmima. Juhul, kui eeltoodud leping on sõlmitud, siis on EKTK hinnangul ettevõtjatel võimalus esitada kaebus lepingutingimuste rikkumise osas ning pöörduda oma õiguste kaitseks kohtusse, kui õigusrahu ei suudeta tagada läbirääkimiste teel.</p>	<p>Arvestatud. Vt seisukoht p 4.4.</p>
<p>3.10. EKTK liikmed on arvamusel, et täitevasutustel on väga keeruline järelevalvet teostada intresside osas ning praktikas eeltoodud ettepanek ei toimiks. Mis saab olukorras, kui üks pool ei nõua viivisintressi ja teine lepingupool ei maksa ning keegi lepingupooltest ei teavita järelevalveasutust? Sisuliselt on tegemist määruses kavandatud sätete rikkumisega.</p>	<p>Arvestatud. Vt seisukoht p 4.4.</p>
<p>3.11. Ühtlasi leiab EKTK, et eeltoodud kohustus luua täitevasutused suurendab omakorda riigi kulusid ja halduskoormust ning nende kulude tegemine ja koormuse tõstmine ei ole hädavajalik.</p>	<p>Arvestatud. Vt seletuskiri p 3.2.3 ja seisukoht p 4.4.</p>
<p>4. Eesti Kaupmeeste Liit (EKL)</p>	<p>Justiitsministeeriumi mäрге</p>
<p>4.1. EKL teeb ettepaneku mitte toetada ühtse 30-päevase maksetähtaja nõuet. Selline ettepanek nõuaks suuri muutusi tarneahela rahavoogudes. Kui määruse peamine eesmärk on võidelda hilinevate maksetega, siis EKL-i hinnangul läheb see muudatus määruse eesmärgist oluliselt kaugemale, toob kaubanduse jaoks ainuüksi Eesti siseselt kaasa sadadesse miljonitesse eurodesse ulatuva rahastamislünga ning ohustab lisaks kaubandusettevõtete ärimudelitele ka tarbijatele pakutavat taskukohast hinnataset ning valikuvõimalusi sortimendis.</p>	<p>Arvestatud. Vt seletuskiri p-d 1.6.2, 3.2.2 ja seisukoht p-d 4.1, 4.2.1.</p>
<p>4.1.1. Eriti negatiivne on mõju väikese ja keskmise suurusega kaubandusettevõtetele, kes müüvad aeglaselt ringlevaid tooteid nagu rõivad, elektroonika, vaba-aja kaubad ja masinad. Kui ebaausate kaubandustavade direktiiviga kehtestatud</p>	<p>Arvestatud. Vt seletuskiri p 3.2.2.</p>

<p>nõue tõi kaasa kaupmeestele kohustuse tasuda toidu ja jookide eest tarnijatele 30 päevaga, tõi see kaasa kümnetesse miljonitesse eurodesse ulatuva lisakulu toidukaubandusele. Antud juhul räägime me oluliselt laiemast mõjust ning mõju on sadades miljonites eurodes ning seda ajal, kui krediidi kättesaadavus ettevõtetele on konservatiivsema rahapoliitika tõttu vähenenud ning intressimäärad on kõrgel tasemel.</p>	
<p>4.1.2. Jaemüüjad on oma tarnijatega kokku leppinud maksetingimused, et neil oleks rohkem aega toodete müümiseks. See on eriti oluline, kuna jaemüüjatel pole tarbijatega lepinguid ning aeglaselt liikuvate tarbekaupade, nagu rõivad, olme-elektronika, ehituskaubad, luksuskaubad jms müümiseks võib kuluda nädalaid, kuid või isegi aastaid. Pikemate maksetähtaegade kokkuleppimine võimaldab jaemüüjatel suurendada tarbijate valikuvõimalusi ning läbirääkimised maksetingimuste üle (muude tingimuste kõrval nagu hind, lisateenused jm) võimaldavad kaupmeestel saada häid tingimusi, mida tarbijatele edasi kanda. Pikemate maksetähtaegade läbi rääkimine võimaldab pakkuda klientidele aastaringselt laia valikut ja häid hindu ning reageerida hooajalisusele. Kui laia valiku riulil hoidmine muutub jaekaupmehele kulukaks, on ta sunnitud keskenduma ainult kõige paremini müüvale sortimendile. Väiketootjate kaubad ja nišitooted tuleb kokku tõmmata, sest nende alla riuliruumi kinni panek ei ole enam piisavalt kasumlik. Eestisuguses väikeriigis, kus müügi mahud ongi väikesed ja mõnda toodet tellitakse vaid paar eksemplari või partiid, tähendab see nende toodete müügil kadumist ja vähenenud valikut tarbijale.</p>	<p>Arvestatud. Vt seletuskiri p 3.2.2, ja seisukoht p 4.2.1.</p> <p>Selgitame, et oleme esitatud märkust võtnud ka üldiselt arvesse mõjuanalüüsi ja seisukohtade koostamisel – nimelt oleme pidanud võimalikuks negatiivse mõju kaasnemist jaekaubandussektoris.</p>
<p>4.1.3. Jae- ja hulgi müügiäri on mahuäri ning keskmised marginaalid on toidukaupade müügil EBIT vahemikus 1-3% ja mittetoidukaupadel 4-6%. Kuna kauba tellimisest selle müüginis lõppkliendile kulub sageli kuid, on kaubanduses levinud pikemad maksetähtajad, mis aitavad teha oste ette pikemaks perioodiks, loovad tootjatele kindluse tellimuste mahus ning aitavad hoida korraga tarneahelas suurt mahtu tooteid, mille koheseks väljaostmiseks ei ole kaupmeestel rahalisi vahendeid. Enamik kaubandusettevõtete rahast on igal ajahetkel kinni laos või riulis olevate toodete all.</p>	<p>Teadmiseks võetud ja arvestatud. Vt seletuskiri p 3.2.2.</p> <p>Selgitame, et oleme esitatud seisukohta võtnud ka üldiselt arvesse mõjuanalüüsi ja seisukohtade koostamisel – oleme pidanud võimalikuks negatiivse mõju kaasnemist jaekaubandussektoris.</p>
<p>4.1.4. Selleks, et raha laenamise vajadust vähendada, muutuks kaupmeeste jaoks optimaalseks korraga väiksemate kaubapartiide tellimine. Nii</p>	<p>Arvestatud. Vt seletuskiri p-d 3.2.2, 3.2.4.</p>

<p>tuleb tellijale 30 päevaga maksta väiksemaid summasid ja üks suur tellimus tehakse mitmeks väikseks tükiks. See toob tõenäoliselt kaasa mahusoodustuste vähenemise ja kasvatab sisseostuhinda, mis kajastub hinnatõusus tarbijale. Samuti toovad rohked väiksed tellimused kaasa logistika ebaefektiivsuse, mis taaskord tõstab kaupmehe kulusid ja toodete hindu, rääkimata keskkonnamoormusest läbi suurema kütusekulu. Kui kaupmehi panna olukorda, kus nad peavad tellimuste tegemiseks laenama väga suuri rahasummasid tänaste kõrgete intresside juures, viib see paratamatult järjekordse hinnatõusuni tarbijate jaoks.</p>	
<p>4.1.5. EKL juhib tähelepanu, et kaubandus on rahvusvahelise konkurentsi äri ning määrus ei puuduta kolmandate riikide müüjaid, kellele hinnatõusu surve ei rakendu. See paneb taaskord Euroopa turul tegutsevad kaupmehed ja eriti väikeriigi kaupmehed, kes mahusoodustusi ei saa (kuna Eestisse ostetav maht on selleks liiga väike) kõige kehvemasse konkurentsiolukorda.</p>	<p>Arvestatud. Vt seletuskiri p-d 1.6.2, 3.2.2,</p>
<p>4.1.6. Tõenäoliselt suureneb soodsama hinna tõttu väljastpoolt Euroopa Liitu toodete tellimine, mis on tänu globaalselt tegutsevatele platvormidele ja laienevale logistikakeskuste võrgustikule väga lihtne ja tarbijale üha kiirem ja mugavam. Kannatavad kohalikud kaupmehed ja tootjad ning järelevalvet toodete ohutuse, tootja maksekäitumise jms kohta on riikidel raskem teha.</p>	<p>Teadmiseks võetud ja arvestatud, vt seletuskiri p 3.2.2. Selgitame, et oleme esitatud seisukohta võtnud üldiselt arvesse mõjuanalüüsi ja seisukohtade koostamisel – oleme pidanud võimalikuks seda, et määruse ettepanekus sätestatud meetmetega kaasnevad täiendavad negatiivsed mõjud, sh negatiivne mõju ettevõtjate konkurentsivõimele.</p>
<p>4.1.7. Suurtootjad pakuvad edasimüüjatele sageli kiire maksja boonust, mis rakendub kui kaupmees suudab tasuda kauba eest juba 30 päevaga. Kui kaupmees suudab maksta kiiremini, pakub tootja vahel ka soodsamat sisseostuhinda. Tarnijad on pigem need, kes on huvitatud et nende tooted oleksid müügil alustavates või väikeettevõtetes ja on ise nõus andma pikemat maksetähtaega. Väikekaupmeestel enamasti ei ole likviidsust ega suutlikkust soodsa intressiga käibekapitali kaasata ning 30-päevase maksetähtajaga ei võtaks paljude tootjate tooteid sortimenti ja seda eriti kui nende toodete hind on kõrge, ringluskiirus on aeglane või nõudlus vähene või prognoosimatu. Ka tootjatele ei tule kasuks, kui nende kaubad õigeaegselt lettidel ei</p>	<p>Arvestatud. Vt seletuskiri p 3.2.2 ja seisukoht p 4.2.1.</p>

<p>ole või liiguvad pidevalt väikeste partiidena ja seetõttu sageli lettidelt osta saavad. Sagedaste väikeste tarnete korral lisandub halduskoormust nii tootjale kui kaupmehele, sest efektiivsuskadu mahutellimustest mõjutab mõlemaid osapooli.</p>	
<p>4.1.8. Euroopa Komisjon ei ole sellele ettepanekule teinud adekvaatset mõjude analüüsi ning mõju laenude mahule ja krediidi kulukusele ettevõtete jaoks puudub. Samuti ei ole hinnatud mõju tänastele levinud kokkulepetele tarneahelas nagu osalised maksed, maksetähtajad, mis sõltuvad tellitud mahust, pakutavast soodustusest või muudest paindlikest tingimustest müügitehingus, mis on omavahel koosmõjus. Viimasena ei ole hinnatud, kas lepinguvabaduse nii oluline piiramine on proportsionaalne meede ja kooskõlas läbirääkimisvabaduse kui põhiõigusega.</p>	<p>Osaliselt arvestatud. Vt seletuskiri p-d 1.6.2, 3.2.2 ja seisukoht p-d 4.2.1, 4.3.</p> <p>Selgitame, et oleme esitatud märkusi võtnud üldiselt arvesse mõjuanalüüsi ja seisukohtade koostamisel – oleme pidanud võimalikuks seda, et määruse ettepanekus sätestatud meetmetega kaasnevad täiendavad negatiivsed mõjud. Samuti oleme asunud seisukohale, et osa meetmetest piiravad ebaproportsionaalselt lepinguvabaduse põhimõtet.</p> <p>Me ei ole seisukohtadesse lisanud konkreetset märkust Euroopa Komisjoni mõjuanalüüsi puudulikkuse kohta, sest oleme kujundanud konkreetset seisukohta määruse ettepanekuga kavandatavate meetmete kohta. Siiski oleme seisukoha p-s 4.3 asunud seisukohale, et komisjon on alahinnanud artiklis 4 kavandatud meetme maksumust ja mõju (riigihangete alltöövõtjatele maksete tegemise tõendamine).</p> <p>Vajadusel edastame märkuse määruse ettepaneku läbirääkimise protsessis Euroopa Liidu nõukogu eesistujale.</p>
<p>4.1.9. EKL leiab, et määruse ettepanek jätta jae- ja hulgimüüjad ilma olulisest tarneahela rahastamisallikast toob kaasa järgmised majandusmõjud:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Hinnatõusu tarbijatele kuna kõik laenuraha intressikulu kantakse üle toodete lõpphinda; 2) Valiku ja sortimendi vähenemise kuna kaupmehed ostavad vähem sisse tooteid, mille keskmine müügiaeg on pikem ja keskenduvad vaid kõige kiirema läbimüügiga toodetele; 	<p>Arvestatud. Vt seletuskiri p 3.2.2.</p> <p>Arvestatud. Vt seletuskiri p 3.2.2.</p>

<p>3) Vähendavad laoseise, mis toob kaasa väiksema vastupidavuse kriisilukordades. Viimastes kriisides on selgunud, et tarneahelate katkemise ja erinevate šokkidega toetuvad enamik riike enda territooriumi laovarudele, mida kaubandus enam endale lubada ei saa;</p> <p>4) Kohalike kaupmeeste konkurentsivõime languse ja kasu suurtele tarnijatele ning EL välistele kaupmeestele. Samuti sisenemisbarjääri kaubandusvaldkonda väikeettevõtjatele, kellel ei ole veel finantsvõimekust;</p> <p>5) Väikekaupmeeste likviidsusprobleemid kuna pangad ei paku neile (soodsatel tingimustel) käibekrediiti;</p> <p>6) Väiksemate kaubapartiide tellimise, vähendamaks suurte summade korraga maksmise kohustust. Mis omakorda toob kaasa logistilise ebaefektiivsuse ja rohkem vedusid (kütusekulu) ning millega võidakse ilma jääda mahusoodustustest (täiendav hinnatõus tarbijale).</p>	<p>Teadmiseks võetud.</p> <p>Selgitame, et oleme koostatud mõjuanalüüsis leidnud, et kavandatavad meetmed võivad tuua kaasa valiku ja sortimendi vähenemise siis, kui kaupmehed otsustavad sisse osta vähem pikema müügiajaga tooteid (vt seletuskiri p 3.2.2).</p> <p>Arvestatud. Vt seletuskiri p-d 1.6.1, 1.6.2, 3.2.2 ja seisukoht p 4.2.1.</p> <p>Arvestatud. Vt seletuskiri p 3.2.2.</p> <p>Arvestatud. Vt seletuskiri p-d 3.2.2, 3.2.4.</p>
<p>4.2. EKL teeb ettepaneku jätta alles võlausaldaja õigus loobuda oma õigusest nõuda viivist hilinenud maksete eest.</p>	<p>Arvestatud. Vt seisukoht p 4.2.3.</p>
<p>4.2.1. EKL leiab, et Eesti turul tegutseb ettevõtteid, kelle vastutustundliku korporatiivpoliitika osa on mitte nõuda enda koostööpartneritelt sisse viiviseid hilinenud maksete eest. Näiteks viljeles sellist lähenemist kaubanduskinnisvara sektor, kelle väikekaupmeestest rentnikud jäid COVID-i sulgemiste tõttu makseraskustesse. Kuna kaubanduskeskused soovisid oma rentnikke hoida, tehti nii maksepuhkusi kui jäeti ära viivised hilinevate maksete eest. Ettevõtted soovivad seda õigust alles hoida.</p>	<p>Arvestatud. Vt seisukoht p-d 4.2.1, 4.2.3.</p>
<p>5. Konkurentsiameti maksejõuetuse teenistus</p>	<p>Justiitsministeeriumi mäрге</p>
<p>5.1. Konkurentsiameti maksejõuetuse teenistus mõistab määruse eesmärgina soovi lühendada võlausaldajatele tasu maksmiseks kuluvat aega (maksetähtaegade harmoniseerimine täpse numbrina väljendatud maksetähtajana) ning soovi karistada maksetega hilinenud võlgnikke. Meie arvates on tegemist kiiduväärt eesmärgiga, kuid määruse mõju</p>	<p>Arvestatud. Vt seletuskiri p 3.2.2 ja seisukoht p 4.1.</p>

<p>võlausaldajatele ei pruugi olla selle muudatuse raames siiski üksnes positiivne.</p>	
<p>5.1.1. Maksetähtaegade pikkuse paindlikkus (st mitte ainult ühe numbrina) on jätkuvalt oluline. Näiteks rahvusvahelises äris ei saa kauba juhusliku hävimise riisiko ja omandiõiguse üleminek alati toimuda samaaegselt.</p>	<p>Osaliselt arvestatud. Vt seisukoht p 4.2.1.</p> <p>Selgitame, et me ei ole seisukohtadesse lisanud esitatud märkust kauba juhusliku hävimise riisiko ja omandiõiguse ülemineku kohta, kuna oleme seisukohad kujundanud üldiste, kuid konkreetsetena.</p> <p>Vajadusel edastame märkuse määruse ettepaneku läbirääkimise protsessis Euroopa Liidu nõukogu eesistujale.</p>
<p>5.1.2. Lisaks toetuvad võlausaldajad oma nõuete rahastamisel suurel määral konkreetse majandusharu tarneahela rahastamislahendustele. Uute rahastamislahenduste (finantstoodete) väljatöötamine ja pakkumine võib olla finantstoodete pakkujatele eelmisest olukorrast kulukam ning finantstoode töötab niivõrd kuivõrd ta suudab oma investeringult sobiva tasuvuse saavutada. Tulemus võib olla see, et võlausaldajatele vastavat finantstoodet kas üldse ei pakuta või selle kättesaamine tehakse võrreldes olemasoleva olukorraga märkimisväärselt kulukamaks.</p>	<p>Arvestatud. Vt seletuskiri p 3.2.2 ja seisukoht p 4.3.</p> <p>Selgitame, et oleme koostatud mõjuanalüüsis leidnud, et kavandatavad meetmed võivad tuua kaasa suurenenud vajaduse käibe vahendite finantseerimise järgi, kuid soodsad finantseerimisteenused ei pruugi kõikidele ettevõtjatele olla samaväärselt kättesaadavad.</p>
<p>5.1.3. Lepinguvabaduse ja lepingupoolte käitumise tasakaalu mõttes ei tohiks EL (riik) liigselt sekkuda vabasse turumajandusse. On oluline igakülgset kaaluda kõigi lepingupoolte tegelikku võimet sõlmida lepinguid, et lepingute täitmine oleks üldse võimalik st tsiviilkäive majanduskeskkonnas funktsioneeriks.</p>	<p>Arvestatud. Vt seletuskiri p 1.6.2 ja seisukoht p-d 4.1, 4.2.1-4.2.3, 4.4.</p>
<p>5.2. Euroopa Komisjoni ettepaneku kohaselt peavad liikmesriigid looma jõustamisasutused (inglise keeles vastav osa: <i>bodies responsible for enforcing the law, carrying out investigations on their own initiative, empowered to issue administrative sanctions and publish the name of offenders. use of digital tools for more effective enforcement.</i>), et kindlustada EL määruses toodud reeglitest kinnipidamine. Riigiasutustele (haldusorganitele) oleks võimalik esitada kaebusi, neil oleks pädevus algatada omaalgatuslikult uurimisi ja määrata määruse reeglite rikkumise eest sanktsioone, mis peaksid olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. Lisaks peaksid liikmesriigid edendama vaidluste lahendamise</p>	<p>Arvestatud. Vt seisukoht p 4.4.</p>

<p>alternatiivsete võimaluste vabatahtlikku kasutamist, et pakkuda kiiret lahendust pooltevahelistele vaidlustele. Maksejõuetuse teenistus näeb siin Eesti riigi suurust arvestades väga tõsist uut väljakutset, kuidas pakutud avalikku teenust (<i>järeleva teenust koos juriidilisest isikust võlgnike ja nende lähikondsete vastutusele võtmisega</i>) tõhusalt ja kuluefektiivselt tööle panna kõigi võlausaldajate huvides.</p>	
<p>6. Eesti Tööandjate Keskliit (ETK)</p>	<p>Justiitsministeeriumi mäрге</p>
<p>6.1. ETK hinnangul on eelnõus välja käidud ettepanekud kehtestada jäik 30-päevane maksetähtaeg ja kaotada võlausaldaja võimalus viivisest loobuda lepinguvabadust põhjendamatult piiravad. Lepinguvabadust piiravate muudatuste osas on muret väljendanud ka tööandjate Euroopa esindusorganisatsioon BusinessEurope.</p>	<p>Arvestatud. Vt seletuskiri p 1.6.2 ja seisukoht p-d 4.2.1, 4.2.3.</p>
<p>6.2. Sellised jäigad piirangud võivad ETK hinnangul hakata turuosapooli negatiivselt mõjutama, kui majandusolukord või kauba iseloom eeldab tehingute rahastamiseks suuremat paindlikkust. Samuti võib see tagant tõugata inflatsiooni, kuna kaubapartiid muutuksid väiksemaks ning finantseerimis- ja logistikakulu suuremaks.</p>	<p>Arvestatud. Vt seletuskiri p-d 3.2.2, 3.2.4 ja seisukoht p-d 4.2.1-4.2.3.</p>
<p>6.3. ETK peab õigeks, et eelnõus kirjeldatud tingimustes on turu osapooltel endal võimalik kokku leppida.</p>	<p>Arvestatud. Vt seletuskiri p 1.6.2 ja seisukoht p-d 4.2.1-4.2.3.</p>